

เพื่อให้ความรู้ด้านจริยธรรมและการรักษาจริยธรรมแก่กำลังพล ทอ.

อคติ ๔

อคติ แปลกันว่า ความลำเอียง หมายถึง ความเอนเอียงเข้าข้าง ความไม่ยุติธรรม ความไม่เป็นกลาง ความไม่เป็นหลัก

อคติ แปลอีกหนึ่งว่า การดำเนินไปในแนวทางที่ไม่สมควร ไม่ควรไป หรือ ไปไม่ได้ หมายถึงแนวทางที่ไม่ควรปฏิบัติ เพราะเมื่อปฏิบัติไปแล้ว ย่อมทำให้หมู่คณะ กิจการ และความดีงามดำเนินต่อไปได้ยากไปไม่รอด อคติ มี ๔ อย่าง คือ

๑. ฉันทาคติ ความลำเอียงเพราะความรักใคร่ หมายถึง การทำให้เสียความยุติธรรม เพราะอ้างเอาความรักใคร่หรือความชอบพอกัน ซึ่งมักเกิดกับตนเอง ญาติพี่น้อง และคนสนิทสนม การแก้ฉันทาคติ ต้องทำให้เป็นกลาง โดยการปฏิบัติต่อทุกคนให้เหมาะสมเหมือน ๆ กัน

๒. โทสาคติ ความลำเอียงเพราะความไม่ชอบ เกลียดชัง หรือโกรธแค้น หมายถึง การทำให้เสียความยุติธรรม เพราะความโกรธ หรือลู่อ่านาจโทสะ การแก้ไขโทสาคติ ทำได้ด้วยการทำให้หนักแน่น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และพยายามแยกเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงานออกจากกัน

๓. โมหาคติ ความลำเอียงเพราะความไม่รู้ หรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หมายถึง การทำให้เสียความรู้สึกรวมเพราะความสะเพร่า ความไม่ละเอียดถี่ถ้วน รีบตัดสินใจก่อนพิจารณาให้ดี วิธีแก้ไข ทำด้วยการเปิดใจให้กว้าง ทำให้สงบ มองโลกในแง่ดี และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

๔. ภยากติ ความลำเอียงเพราะความกลัว หมายถึง การทำให้เสียความยุติธรรม เพราะมีความหวาดกลัว หรือเกรงกลัวอันตราย วิธีแก้ทำได้ด้วยการพยายามฝึกให้เกิดความกล้าหาญ โดยเฉพาะความกล้าหาญทางจริยธรรม คือ กล้าคิด กล้าพูดในสิ่งที่ดีงาม

ท่านว่าอคติเป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้ปกครองหรือผู้นำควรเว้น ถ้าเว้นไม่ได้ ความเป็นผู้ใหญ่ ความเป็นหลัก ความยุติธรรมก็ไปไม่รอด

อคติ ๔

คือ ความลำเอียง ความไม่ยุติธรรม

๑. ฉันทาคติ (ลำเอียงเพราะรัก)
๒. โทสาคติ (ลำเอียงเพราะชัง)
๓. โมหาคติ (ลำเอียงเพราะหลง)
๔. ภยาคติ (ลำเอียงเพราะกลัว)

ที่มา: พระไตรปิฎกเล่ม ๒๑ "อคตีสสูตร" ข้อ ๑๗ หนังสือ ธรรมพหุสถลิก หน้า ๕๐

จัดทำโดย : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม ทอ.
กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ